

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΜΑΪΟΥ 2004**

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 473-490)

ΚΡΕΩΝ Ἄλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα
πίπτειν μάλιστά, καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
σίδηρον ὅπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῇ 475
θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις.
Σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
ἵππους καταστυθέντας· οὐ γὰρ ἐκπέλει
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.
Αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο, 480
νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
ὑβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα,
τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελαῖν.
Ἥ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνὴρ, αὕτη δ' ἀνὴρ,
εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῇδε κείσεται κράτη. 485
Ἄλλ' εἴτ' ἀδελφῆς εἴθ' ὁμαιμονεστέρα
τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς Ἑρκείου κυρεῖ,
αὕτη τε χῆ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον
μόρου κακίστου· καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλευῆσαι τάφου. 490

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

A. Από το πρωτότυπο κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους **480-489** (**Αὕτη δ' ὕβριζειν ... μόρου κακίστου**).

Μονάδες 30

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. «**Ἄλλ' ἴσθι ... τῶν πέλας**»: με ποια επιχειρήματα προσπαθεί ο Κρέων να μεταπείσει την Αντιγόνη στους στίχους **473-479**;

Μονάδες 10

2. «**Ἦ νῦν ἐγὼ ... κράτη**»: ποιες κοινωνικές αντιλήψεις για τη θέση της γυναίκας κατά την εποχή του Κρέοντα εκφράζονται στους στίχους **484-485**;

Μονάδες 10

3. «**Αὕτη δ' ὕβριζειν ... τοὺς προκειμένους**»: στους στίχους αυτούς (**480-481**) ο Κρέων κατηγορεί την Αντιγόνη ότι διέπραξε ὕβριν. Με βάση το μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί, (**192-206**) σε τι συνίσταται, κατά τον Κρέοντα, η ὕβρις της Αντιγόνης;

Κείμενο από μετάφραση (Στίχοι 192 -206)

KP. Και τώρα, σύμφωνα μ' αυτά στην πόλη διακήρυξα για τα παιδιά του Οιδίποδα: τον Ετεοκλή, που χάθηκε σαν ήρωας στη μάχη υπερασπίζοντας την πόλη του, τάφος να τον δεχτεί με προσφορές τιμής, καθώς αρμόζει στους ήρωες νεκρούς. Τον αδερφό του πάλι, τον Πολυνείκη εννοώ, που χώρα πατρική και ντόπιους θεούς εξόριστος γυρνώντας θέλησε πέρα για πέρα να πυρπολήσει, δικό του αίμα θέλησε να πιει, δικούς του στη σκλαβιά να σύρει,

αυτόν, λέω, στην πόλη τούτη βγήκε προσταγή
 κανείς να μη νεκροστολίσει, να μη θρηνήσει κανείς,
 να τον αφήσουν άθαφτο, κορμί ρημάδι,
 τα σκυλιά να τον ξεσκίσουν και τα όρνια.

Μονάδες 10

4. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο των παρακάτω όρων που αναφέρονται στο δράμα:

1. θυμέλη
2. το κοίλον
3. λέξη
4. κομμός
5. έξοδος

Μονάδες 10

5. Να γράψετε δύο ομόρριξα (απλά ή σύνθετα) της νέας ελληνικής γλώσσας, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

πίπτειν, υπερβαίνουσα, δέδρακεν, κράτη, βουλευσαι.

Μονάδες 10

6. α) Αφού μεταφέρετε τον παρακάτω πίνακα στο τετράδιό σας, να γράψετε τη γενική και τη δοτική των λέξεων που σας δίνονται, στον αριθμό που βρίσκονται:

	Γενική	Δοτική
φρονήματα		
ίππους		
όστις		
ύβρις		
άνηρ		

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε στο τετράδιό σας τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στο πρώτο πρόσωπο του πληθυντικού αριθμού της οριστικής ενεστώτα, στη φωνή που βρίσκονται:
πίπτειν, φρονεῖν, ἐστί, ὑβρίζειν, ἐπαιτιῶμαι.

Μονάδες 5

7. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της **Στήλης Α** και δίπλα σε καθεμιά το σωστό συντακτικό της χαρακτηρισμό από τη **Στήλη Β** (πέντε στοιχεία της **Στήλης Β** περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
α. ῥαγέντα	1. υποκείμενο
β. δοῦλος	2. αιτιολογική μετοχή
γ. ὑβρίζειν	3. κατηγορηματικός προσδιορισμός
δ. νῦν	4. κατηγορούμενο
ε. κακίστου	5. γενική αντικειμενική
	6. αντικείμενο
	7. επιθετική μετοχή
	8. επιρρηματικός προσδιορισμός
	9. κατηγορηματική μετοχή
	10. επιθετικός προσδιορισμός

Μονάδες 10